

ÎNCHEIERE

10 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Iuliana Oprea

soluționând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul Grigore Ciubuc în interesele lui Munteanu Constantin, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Munteanu Constantin împotriva Serviciului Vamal privind anularea ordinului și restabilirea în funcție, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 27.10.2015, Munteanu Constantin s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Serviciul Vamal prin care a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal nr.952-p din 05.10.2015 cu privire la sancțiunea disciplinară - eliberarea din serviciu a reclamantului; restabilirea în funcția de inspector post vamal al Biroului Vamal Cahul; încasarea salariului pentru perioada în care nu a lucrat din motivul eliberării din serviciu; încasarea prejudiciului moral în mărime de 3 salarii medii lunare; încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii înaintate, reclamantul a indicat că la 05.07.2015, aflându-se la serviciu la postul vamal Giurgiulești-Reni (auto), fiind unicul inspector, la orele 00.30 în postul vamal, la pista de ieșire din țară, a intrat autocamionul cu numărul de înmatriculare BHH1028ET/BH4879XM care, potrivit documentelor prezentate, era încărcat cu sare destinată alimentației umane.

Garnitura marfară avea sigiliul vamal al țării de export Romania, indiciu care confirmă că până a ajunge la postul vamal de ieșire din țară, garnitura marfară nu a fost desigilată. Astfel, constatând integritatea sigiliului vamal și lipsa unor indicii de risc în tranzacția dată, precum și lipsa unui raport de suspiciuni de fraude în programul informațional de analiză a riscurilor la Biroul vamal nu i-a creat suspiciuni, motiv pentru care au fost perfectate documentele cu privire la ieșirea autocamionului din țară.

Consideră reclamantul că ordinul contestat este emis ilegal, deoarece nu se întemeiază pe o anumită normă legală ce ar justifica eliberarea din serviciu, respectiv nu poate constitui temei de eliberare din serviciu prevederile Codului de conduită a colaboratorului vamal sau ale art. 15 și 26 al Legii serviciului în organele vamale, fără a fi făcută o trimitere la norma legală care prevede eliberarea din serviciu pentru abaterea respectivă.

Susține reclamantul că nu a purces la efectuarea unui control fizic din lipsa suspiciunilor cu privire la legalitatea tranzacției, iar această obligație revenea Biroului vamal de a elabora anumite criterii de risc, cu atât mai mult că anterior a fost înregistrată o asemenea tranzacție.

Argumentează reclamantul că ordinul contestat contravine condițiilor expuse la art. 59 alin. (1) și (10) din Legea nr.158 și art. 207 alin. (1) Codul muncii, or, acesta nu este semnat de către directorul general al Serviciului Vamal.

Menționează reclamantul că organul vamal în acest caz a inițiat și o procedură penală și investighează condițiile în care a fost săvârșită presupusa infracțiune, care încă nu a fost finalizată. Totodată, este cert faptul că ordinul contestat nu a fost emis ca rezultat al demersurilor procurorului sau organului de urmărire penală, astfel până la constatarea vinovăției prin sentința de judecată, eliberarea din serviciu ni poate fi legală.

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul a mai indicat că niciun regulament sau instrucțiune nu indică ca factori de risc transportul dat. Astfel, odată ce alcoolul transportat era îmbuteliat, acesta nu avea cum să miroase. De asemenea, pârâțul nu urma să țină cont de rentabilitatea transportului, or, până la punctul de destinație erau în jur de 160 de km, chiar dacă la prima vedere ar fi vorba de trei țări. Mai mult decât atât, deși Ucraina ar fi producătoare de sare, având sonde în acest sens, la moment, în regiunea Donbas este război, iar legăturile comerciale cu restul țării fiind suspendate, aceasta explicând și rentabilitatea economică a transportului respectiv. Totodată, nu a avut cum să cântărească camionul respectiv, or, la punctul vamal la care activează nu există un asemenea cântar. De asemenea, faptul că acesta ar fi parcurs 7 ore o distanță de 2 km se datorează faptului că în acel post vamal tot timpul camioanele stau în rând și când primesc semnalul din partea părții ucrainene, atunci încep procedurile vamale.

A concluzionat reclamantul că în lipsa unor criterii de risc clar definite și a unor suspiciuni din partea sa, un control prin desigilarea transportului ar fi părut ca o hărțuire a agentului economic.

Prin hotărârea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind anulat pct. 4 al ordinului nr.952-p din 05.10.2015 cu privire la sancționarea unor colaboratori ai Biroului Vamal Cahul și Munteanu Constantin a fost repus în funcția deținută anterior emiterii ordinului contestat. A fost obligat Serviciul Vamal de a calcula și a achita lui Munteanu Constantin salariul pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă. S-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Munteanu Constantin suma de 4 433,81 lei cu titlu de prejudiciu moral suferit.

La 04.04.2016, Serviciul Vamal a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016 și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea ca fiind nefondată.

În motivarea apelului apelantul a indicat că la emiterea hotărârii, prima instanță nu a constata și nu a elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii, astfel concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar normele de drept material și procedural au fost încălcate și aplicate eronat de către instanța de fond.

Consideră apelantul că instanța de fond eronat a susținut că legea aplicată în speța dată este una imprevizibilă și neclară, or dispoziția Serviciului Vamal nr. 115-d din 23.03.2010 cu privire la lista indicatorilor de risc este una obligatorie și necesară pentru realizarea unui control vamal ce ar permite combaterea fraudelor, a corupției, a traficului ilicit de mărfuri și de bunuri și a altor acțiuni ilicite. Astfel, o asemenea interpretare dată de către instanță lipsește colaboratorul vamal de obligativitatea respectării unor criterii de risc ce permit contracararea traficului ilicit de mărfuri.

Invocă apelantul că sunt eronate concluziile instanței de fond referitoare la faptul că circulara nr. 366-C din 10.07.2015 a fost emisă după comiterea faptei

imputate și, astfel, nu poate fi luată în considerație, deoarece aceasta a fost emisă doar în scopul atragerii suplimentare a atenției colaboratorilor vamali asupra unor riscuri sporite și excluderea unor situații asemănătoare pe viitor, iar instanța de fond urma să țină cont că, deși la postul vamal Giurgiulești-Reni nu este un cântar, intimatul a avut posibilitatea să ia cunoștință cu certificatul de măsurare eliberat de postul vamal de intrare, ce indica asupra unei divergențe de greutate de 1200 kg, ceea ce urma să trezească suspiciuni intimatului, inclusiv ca urmare a faptului că tara de destinație este o țară exportatoare de sare, astfel încât importul sării din România era, în opinia apelantului, suspicioasă.

Mai invocă apelantul că concluzia instanței referitoare la nestabilirea culpei intimatului de către organul de urmărire penală este nefondat, deoarece răspunderea penală este distinctă de cea disciplinară.

Susține apelantul că instanța de fond eronat a invocat omiterea termenului de o lună stabilit de art. 208 Codul muncii referitor la efectuarea anchetei de serviciu, deoarece acesta a fost introdus prin Legea nr. 205 din 20.11.2015, în vigoare din 18.12.2015, iar ancheta de serviciu a fost efectuată anterior, în timp ce Lege indicată nu putea fi aplicată retroactiv.

Afirmă apelantul că pricina a fost examinată de prima instanță superficial, deoarece nu au fost examinate probele prezentate de apelant și argumentele invocate în referința prezentată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, a fost admis apelul declarat de Serviciul Vamal, casată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016 și emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii reclamantului.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 1 alin. (2), 17 alin. (1) lit. a) și 25 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ, art. 267 alin. (1) Cod civil, art. 15 alin. (1) lit. a), d), h) și i), 26 lit. g) din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20.07.2000, pct. 7 lit. a), b), d), e) și j), 18 din Codul de conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin HG nr. 456 din 27.07.2009 (în vigoare până la 28.10.2016), art. 192 alin. (1) și (2), 196 alin. (1), 197 alin. (3) și (4) și 139 alin. (1) din Codul vamal, art. 208 alin. (1) și (2), 210 alin. (1) din Codul muncii, menționând că obligațiile funcționale ale intimatului intră întreținerea tuturor măsurilor în vederea combaterii încălcării legislației vamale la trecerea frontierei de stat de către transportatorii de mărfuri, inclusiv să efectueze controlul mărfurilor transportate, iar încălcarea acestor obligații constituie cert o încălcare disciplinară pasibilă de sancționare.

Considerând ilegală decizia instanței de apel, la 19.01.2017, avocatul Grigore Ciubuc în interesele lui Munteanu Constantin a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 și menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 28 martie 2016.

În argumentarea recursului, recurentul a invocat argumentele expuse și în cererea de chemare în judecată.

Suplimentar, a menționat că lipsa unei încălcări de disciplină din partea sa se confirmă și prin raportul operativ EUBAM din 13.07.2015, iar instanța de apel fără just temei a respins această probă.

La 03.03.2017, Serviciul Vamal a prezentat referință pe marginea recursului declarat, prin care și-a manifestat dezacordul cu argumentele acestuia și a solicitat respingerea acestuia ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

Verificând motivele de casare invocate în cererea de recurs, completul atestă că recurentul indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatoare și a constatat circumstanțele cauzei. În viziunea recurentului, lipsa unei încălcări de disciplină din partea sa se confirmă și prin raportul operativ EUBAM din 13.07.2015, iar instanța de apel fără just temei a respins această probă.

Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează că, recursul în cauză conține obiecțiile de fapt și de drept, care deja au fost obiect de studiere și verificare minuțioasă de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei, în modul în care este garantat de articolului 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admitere a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, așa cum formal invocă recurentul și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, Colegiul constată că argumentele invocate de recurent nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC RM cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe când în recursul declarat de avocatul Grigore Ciubuc în interesele lui Munteanu Constantin, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de avocatul Grigore Ciubuc în interesele lui Munteanu Constantin ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D I S P U N E:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Grigore Ciubuc în interesele lui Munteanu Constantin.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Iuliana Oprea